T085 TKL 3 (49) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 73-Gieo Trồng Thiện Căn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 85 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM BAÛY MÖÔI BA: GIEO TROÀNG CAÊN THIEÄN

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt neáu khoâng cuùng döôøng Phaät, thì khoâng ñaày ñuû caên thieän, khoâng ñöôïc chaân tri thöùc, coù ñöôïc Nhaát thieát trí chaêng? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt cuùng döôøng chö Phaät, gieo troàng thieän caên, ñöôïc chaân tri thöùc maø ñöôïc Nhaát thieát trí coøn khoù, huoáng gì khoâng cuùng döôøng Phaät, khoâng gieo troàng caên thieän, khoâng ñöôïc chaân tri thöùc! Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt cuùng döôøng chö Phaät, gieo troàng caên thieän, ñöôïc chaân tri thöùc, vì sao khoù ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Vì Boà-taùt xa lìa söùc phöông tieän, khoâng theo Phaät nghe noùi söùc phöông tieän, gieo troàng caên thieän khoâng ñaày ñuû, khoâng thöôøng theo lôøi daïy cuûa thieän tri thöùc. -Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø söùc phöông tieän, ñeå Boà-taùt haønh söùc phöông tieän aáy ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng? Phaät daïy: Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm haønh Thí Ba-la-maät, nieäm töông öng vôùi Nhaát thieát trí maø boá thí cho Phaät, hoaëc Bích-chi Phaät, hoaëc Thanh-vaên, hoaëc ngöôøi, hoaëc chaúng phaûi ngöôøi, khi aáy khoâng sinh yù töôûng boá thí, yù töôûng ngöôøi nhaän thí. Vì sao? Vì quaùn xem töï töôùng khoâng heát thaûy phaùp, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi, vaøo trong thaät töôùng caùc phaùp; nghóa laø töôùng khoâng laøm, khoâng khôûi cuûa heát thaûy caùc phaùp. Boà-taùt do söùc phöông tieän aáy neân taêng töôûng thieän caên; taêng tröôûng thieän caên neân haønh Thí Ba-la-maät, nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; boá thí maø khoâng laõnh thoï quaû baùo theá gian, chæ vì muoán cöùu ñoä chuùng sinh neân boá thí. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm tu trì giôùi, nieäm töông öng vôùi Nhaát thieát trí; trong khi trì giôùi khoâng rôi vaøo daâm, noä, si, cuõng khoâng rôi vaøo caùc phieàn naõo troùi buoäc vaø caùc phaùp khoâng thieän phaù ñaïo, hoaëc xan tham phaù giôùi, saân giaän, giaûi ñaõi, loaïn yù, ngu si, kieâu maïn, ñaïi maïn, maïn maïn, ngaõ maïn, taêng thöôïng maïn, baát nhö maïn, taø maïn; hoaëc khoâng rôi vaøo taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy quaùn thaáy töï töôùng heát thaûy phaùp khoâng, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi, vaøo thaät töôùng caùc phaùp; nghóa laø töôùng cuûa heát thaûy phaùp khoâng laøm, khoâng khôûi. Boà-taùt thaønh töïu söùc phöông tieän aáy neân taêng tröôûng caên thieän; taêng tröôûng caên thieän neân tu Giôùi Ba-la-maät, nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; trì giôùi maø khoâng thoï quaû baùo cuûa theá gian, chæ vì muoán cöùu chuùng sinh neân tu trì giôùi.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 85 2 Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm tu Nhaãn nhuïc Ba- la-maät, nieäm töông öng vôùi Nhaát thieát trí, thaønh töïu söùc phöông tieän neân tu kieán ñeá ñaïo, tö duy ñaïo vaø cuõng khoâng thuû chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy bieát töï töôùng cuûa caùc phaùp khoâng, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi; khi tu phaùp trôï ñaïo maø vöôït quaù ñòa vò Thanh-vaên, Bích-chi Phaät. Tu-boà-ñeà! AÁy goïi laø phaùp voâ sinh nhaãn. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm tu Nhaãn nhuïc Ba-la- maät, vaøo Sô thieàn cho ñeán ñeä Töù thieàn, vaøo boán taâm voâ löôïng, boán ñònh voâ saéc, tuy ra vaøo caùc thieàn maø khoâng thoï quaû baùo. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy thaønh töïu söùc phöông tieän aáy, neân bieát töï töôùng caùc thieàn ñònh laø khoâng, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi, nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh. Tinh taán maø khoâng thoï quaû baùo theá gian, chæ vì muoán cöùu ñoä chuùng sinh neân tu tinh taán. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm tu Thieàn Ba-la-maät, nieäm töông öng vôùi Nhaát thieát trí, vaøo taùm boäi xaû, ñònh chín thöù lôùp, cuõng khoâng thuû chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán A-la-haùn. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy bieát töï töôùng caùc phaùp laø khoâng, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm tu Baùt-nhaõ Ba-la- maät, hoïc möôøi löïc cuûa Phaät, boán ñieàu khoâng sôï, boán trí khoâng ngaïi, möôøi taùm phaùp khoâng chung, ñaïi töø ñaïi bi cho ñeán chöa ñöôïc trí Nhaát thieát trí, chöa nghieâm tònh coõi Phaät, chöa thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, thì ôû khoaûng trung gian aáy neân tu haønh nhö vaäy. Vì sao? Vì Boà-taùt bieát töï töôùng caùc phaùp laø khoâng, khoâng sinh, khoâng coù töôùng chaéc thaät, khoâng coù chuyeån ñoåi. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät nhö vaäy maø khoâng thoï quaû baùo. LUAÄN: Hoûi: Côù gì Tu-boà-ñeà hoûi caâu thoâ thieån raèng: Khoâng cuùng döôøng chö Phaät, thì khoâng ñaày ñuû caên thieän, khoâng ñöôïc chaân trí thöùc, coù ñöôïc Nhaát thieát trí chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Nhö tính heát thaûy phaùp roát raùo khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, trong roát raùo khoâng, gieo troàng caên thieän vaø khoâng gieo troàng caên thieän khoâng khaùc nhau. Neáu nhö vaäy coù theå khoâng cuùng döôøng chö Phaät, khoâng gieo troàng caên thieän, khoâng ñöôïc chaân tri thöùc, cuõng ñaït ñöôïc Nhaát thieát trí chaêng? Laïi coù ngöôøi nghi raèng: Coù nhieàu caùch ñaït ñöôïc Nhaát thieát trí, coù theå khoâng caàn gieo troàng caên thieän; vì vaäy neân hoûi Phaät. Phaät ñaùp: Neáu cuùng döôøng chö Phaät, gieo troàng caên thieän thì ñöôïc chaân tri thöùc coøn khoù ñöôïc, huoáng gì khoâng cuùng döôøng! Tu-boà-ñeà hoûi: Vì trong roát raùo khoâng, khoâng coù phöôùc vaø chaúng phaûi khoâng coù phöôùc, côù gì noùi chæ do phöôùc ñöùc neân ñöôïc? Phaät ñaùp: ÔÛ trong theá ñeá, coù phöôùc neân ñöôïc. Tu-boà-ñeà vì thaáy chuùng sinh ñaém

tröôùc ñieàu khoâng coù gì cuûa chính noù, neân hoûi. Phaät laáy vieäc khoâng ñaém tröôùc nôi phaùp maø ñaùp. Nghóa laø tinh taán tu phöôùc coøn khoâng theå ñöôïc, huoáng gì khoâng tu phöôùc! Nhö ngöôøi haønh ñaïo ñi khaát thöïc ñeán moät xoùm

laøng, töø moät nhaø ñeán moät nhaø khaát thöïc khoâng ñöôïc, thaáy moät con choù ñoùi naèm lieät, laáy gaäy ñaùnh noù noùi raèng: Ñoà suùc sinh voâ trí, ta duøng moïi caùch ñeán töøng nhaø xin aên coøn khoâng ñöôïc, huoáng gì maøy naèm ñoù maø mong ñöôïc? Tu-boà-ñeà hoûi: Coù nhaân duyeân cuùng döôøng chö Phaät aáy, côù sao khoâng ñöôïc quaû baùo? Phaät ñaùp: Vì xa lìa söùc phöông tieän. Söùc phöông tieän laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Tuy thaáy saéc thaân Phaät maø khoâng laáy maét trí thaáy phaùp thaân; tuy gieo troàng chuùt ít thieän caên maø khoâng ñaày ñuû; tuy ñöôïc thieän tri thöùc maø khoâng gaàn guõi hoûi han, laõnh thoï. Laïi Phaät töï noùi nhaân duyeân: Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm, vì höõu taâm vaø voâ taâm neân tu Thí Ba-la-maät. Höõu taâm laø taâm töông öng vôùi Nhaát thieát trí maø boá thí, nieäm ñeán voâ löôïng coâng ñöùc cuûa chö Phaät, thöông xoùt chuùng sinh neân boá thí. Voâ taâm laø neáu boá thí cho Phaät, cho ñeán keû phaøm phu maø khoâng sinh ra ba töôûng laø töôûng ngöôøi thí, ngöôøi nhaän thí vaø vaät boá thí. Vì sao? Vì taát caû phaùp töï töôùng laø khoâng, töø xöa laïi ñaây thöôøng chaúng sinh, khoâng coù töôùng coá ñònh hoaëc laø moät, hoaëc khaùc, hoaëc thöôøng, hoaëc voâ thöôøng v.v... Vì phaùp aáy töï töôùng laø khoâng, neân khoâng theå chuyeån ñoåi, an truù trong Nhö. Quaùn saùt nhö vaäy töùc vaøo thaät töôùng caùc phaùp, ng- hóa laø töôùng khoâng laøm, khoâng khôûi. Heát thaûy phaùp khoâng coù naêng taùc, sôû taùc, khoâng sinh taâm cao ngaïo, khoâng coù hy voïng gì. Vì söùc phöông tieän nhö vaäy neân coù theå taêng tröôûng caên thieän, xa lìa caên baát thieän, giaùo hoùa chuùng sinh nghieâm tònh coõi Phaät. Boá thí hoaëc nhieàu, hoaëc ít, khoâng thoï quaû baùo theá gian, chæ muoán cöùu ñoä chuùng sinh. Boà-taùt boá thí cho chuùng sinh coù haïn, coù löôïng, nghó raèng: Ta ñôøi tröôùc khoâng laøm phöôùc ñöùc saâu daøy neân ñôøi nay khoâng theå boá thí roäng raõi cho chuùng sinh, ta nay neân haønh boá thí thaät nhieàu, thaät saâu xa; ñöôïc quaû baùo aáy roài coù theå laøm lôïi ích ñaày ñuû, boá thí roäng raõi cho voâ löôïng chuùng sinh, hoaëc ñöôïc lôïi ñôøi nay, hoaëc ñöôïc lôïi veà sau, lôïi veà ñaïo ñöùc. Khoâng coù söùc phöông tieän nhö vaäy, Boà-taùt tuy cuùng döôøng Phaät, gieo troàng caên laønh, ñöôïc chaân trí thöùc maø coøn khoâng ñöôïc Nhaát thieát trí, huoáng gì khoâng cuùng döôøng! Naêm Ba-la-maät kia cuõng nhö vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.